

درس دهم

باغچه‌ی اطفال

اهداف

- ۱ آشنایی با جبار باغچه‌بان
- ۲ تقویت پشتکار و صبر و شکیبایی
- ۳ تقویت مهارت درک متن و دریافت مفهوم
- ۴ تقویت مهارت املانویسی و نگارش
- ۵ تثبیت مهارت قصه‌گویی
- ۶ آشنایی با حروف ربط سببی به عنوان ابزارهای انسجام متن
- ۷ آشنایی با اجزای جمله
- ۸ آشنایی و تشخیص بندهای بدنه در انشائوسی

جلسه اول	
۱. تدریس درس	۳۰ دقیقه
۲. درک متن	۲۰ دقیقه

روش‌های پیشنهادی تدریس

تفکر استقرایی، ایفای نقش، نمایشی

روش تفکر استقرایی

درس دهم با متنی روان و ساده، نوشته‌ای جذاب است. محتوای درس، دارای مفهومی است که دانش‌آموزان با مطالعه دقیق متن، متوجه آن می‌شوند. به همین دلیل بهتر است با روش «تفکر استقرایی» ذهن دانش‌آموزان را فعال نموده، ایشان را از راه تفکر به استنتاج و یادگیری رساند. مراحل انجام کار متناسب با ساختار این درس به شرح ذیل پیشنهاد می‌گردد.

مرحله اول: تکوین مفهوم

۱) فهرستی از انواع رفتارهای فردی و اجتماعی تهیه کنید و آن را در اختیار گروه‌ها بگذارید. لازم به ذکر است فهرست رفتارها با توجه به مفاهیم مورد نظر درس (خدمت به مردم و پشتکار) انتخاب شود.

۲) از دانش‌آموزان بخواهید تا براساس وجوه اختلاف یا تشابه آنها را دسته‌بندی نمایند.

۳) در این بخش، دانش‌آموزان برای مطالب طبقه‌بندی شده، اسم انتخاب می‌کنند و کم‌کم مفهوم در ذهن آنها شکل می‌گیرد.

مرحله دوم: تفسیر مطالب

۱) نماینده گروه‌ها، طبقه‌بندی انجام شده در گروه را روی تابلو نصب کند.

۲) به دانش‌آموزان فرصت بدهید تا جنبه‌های مختلف عملکرد گروه‌های دیگر را بررسی کنند.

۳) سؤالاتی در خصوص مفاهیم مورد نظر درس (خدمت به مردم و پشتکار) مطرح نمایید تا دانش‌آموزان روابط بین طبقه‌بندی‌ها را جستجو کرده و به سؤالات پاسخ دهند.

۴ دانش‌آموز را به کشف روابط برسانید تا به استنباط و نتیجه‌گیری برسد و مفاهیم «اعتماد به نفس و پشتکار» را استنباط کند.

مرحله سوم: کاربرد

۱ به دانش‌آموزان کمک کنید تا با گسترش و وسعت دادن ظرفیت ذهنی خود به بررسی و تفسیر اطلاعات دریافتی بپردازند و به این نقطه برسند که هر فرد با تلاش و کوشش خود و با امید به خدا، به اهداف خود در زندگی دست می‌یابد.

۲ متن درس پنجم را با لحن «روایی-داستانی» برای دانش‌آموزان بخوانید تا درک بهتر محتوا حاصل آید و دانش‌آموزان بتوانند به سؤالات درک متن پاسخ‌های درست و منطقی بدهند.

جلسه دوم	
۱. دانش‌زبانی	۲۰ دقیقه
۲. تمرین خواندن	۳۰ دقیقه

دانش‌زبانی

هدفی که از آموزش این مطلب دنبال می‌شود، آشنایی با اجزای جمله است؛ به دیگر بیان هدف این است که دانش‌آموز یاد بگیرد جمله را به اجزای آن خرد کند و منطق قرار گرفتن اجزا را در کنار هم درک کند. این امر در تقویت درک خوانداری و شنیداری متن بسیار مؤثر است. موضوعی که در این درس آموزش داده شده است، برجسته کردن فعل به عنوان محور معنایی جمله است چنان‌که مشاهده می‌کنید، برای نشان دادن اهمیت فعل در شکل گرفتن جمله، فعل در رأس قرار گرفته است؛ به عبارت دیگر ابتدا باید فعلی باشد تا جمله‌ای شکل گیرد.

توجه: معلمان گرامی از ارائه این مطالب، با نگاه تدریس دستور زبان، به صورت مجموعه‌ای از قواعد حفظی جداً پرهیز کنند.

جلسه سوم	
۱. فعالیت‌های نوشتاری (۱)	۳۰ دقیقه
۲. آموزش لحن	۲۰ دقیقه

آموزش لحن

لحن متن درس دهم از نوع «عاطفی – خبری» می‌باشد. خواندن زیبا، دمیدن روح به پیکره بی‌جان متن است. روخوانی آداب خاصی دارد که باید این آداب را به دانش‌آموزان آموخت. در دوره معاصر متن‌ها بیشتر ساده، روزمره و همه‌فهم‌اند. برای خواندن این درس که دارای جملات عاطفی می‌باشد، خواننده باید خود را با احساسات نویسنده هماهنگ کند و لحنش را شکل دهد.

جلسه چهارم	
قصه‌گویی و صندلی صمیمیت	۵۰ دقیقه

به توضیحات ارائه شده در فعالیت قصه‌گویی و صندلی صمیمیت درس سوم مراجعه شود. در آن درس بیشتر تمرکز بر شروع داستان بود؛ در این درس شیوه ارائه سیر قصه مورد نظر است. فعالیت صندلی صمیمیت با گوش دادن به قصه آغاز می‌شود. دانش‌آموزان مدتی برای انتخاب قصه مورد علاقه خود فکر می‌کنند، سپس روی صندلی می‌نشینند و قصه را روایت می‌کنند. انتظار می‌رود قصه‌گویی به شیوه‌ای جذاب اتفاق بیفتد تا مخاطب را جذب کند.

جلسه پنجم	
۱. فعالیت‌های نوشتاری (۲)	۳۰ دقیقه
۲. تمرین خواندن	۲۰ دقیقه

به کمک مطالب قبلی و بهره‌گیری از خلاقیت خود در تدریس، مطالب این جلسه ارائه شود.

جلسه ششم	
۱. املا	۳۰ دقیقه
۲. فعالیت‌های نوشتاری (۳): تمرین خوشنویسی از صفحه هنر و سرگرمی	۲۰ دقیقه

املا: املاي تصحيح کردني

آموزگار از قبل یک متن املاي ده‌سطري تهيه کرده و در آن ۱۰ واژه با املاي ناصحيح قرار می‌دهد. قبل از شروع فعالیت املايی دانش‌آموزان متن درس را مرور می‌کنند. سپس کتاب‌ها را می‌بندند و برگه‌های املا بين دانش‌آموزان توزيع می‌گردد. دانش‌آموزان با دقت، متن املا را مطالعه کرده، واژه‌های نادرست را شناسایی می‌کنند و شکل درست واژه‌ها را بالای آنها می‌نویسند.

جلسه هفتم	
۱. ارزشیابی از فعالیت‌های درس	۳۰ دقیقه
۲. فعالیت‌های نوشتاری (۴): جدول صفحه هنر و سرگرمی	۲۰ دقیقه

ارزشیابی از فعالیت‌های درس

برای ارزشیابی برگزاری یک «آزمون کتبی» پیشنهاد می‌گردد از دانش‌آموز بخواهید آنچه را که از درس دهم یاد گرفته است، به صورت خلاصه بنویسد. نوشته دانش‌آموز که حاصل تفکر و مهارت او در نوشتن است، می‌تواند مورد ارزشیابی قرار گیرد.

جلسه هشتم	
فعالیت‌های نوشتاری (۵): درک متن	۵۰ دقیقه

فعّالیت‌های نوشتاری (۵): درک متن

چنان‌که در درس قبل گفته شد یکی از ابزارهای صوری انسجام گزاره‌های متن، «حروف ربط» هستند. در این درس حرف ربط سببی «چون» و «زیرا» آموزش داده شده است. کاربرد این حروف در جملات مرکبی است که گزاره یک جمله مفهومی را بیان می‌کند و علت و سبب آن در گزاره جمله بعد ارائه می‌شود.

جلسه نهم

۵۰ دقیقه

فعّالیت‌های نوشتاری (۶)

فعّالیت‌های نوشتاری (۶): نگارش

از این درس، اساس آموزش اشنانویسی شکل می‌گیرد. بسیار مهم است که همکاران محترم دقیقاً طبق مراحل صفحه نگارش و با توجه به مطالب راهنمای معلم آموزش دهند. نکته بسیار کلیدی و مهم این است که تا حالا دانش‌آموزان با یک بند سر و کار داشتند ولی چون انشا شامل چند بند است، در این درس، سه بند ارائه شده است. چنان‌که ملاحظه می‌کنید این سه بند از متن درس «کوچ پرستوها» انتخاب شده است؛ دلیل این بوده است که دانش‌آموزان با آن آشنا هستند و در مرحله تشخیص به زحمت نمی‌افتند. به عبارت دیگر مهم آموزش ساختار انشا است نه به چالش کشیدن ذهن دانش‌آموز با ارائه متنی که قبلاً ندیده است. در این درس دانش‌آموز باید موضوع کوچک تک تک بندها را با توجه به جمله موضوع و مفهوم بیان شده در هر بند، تشخیص دهد و با جمع‌بندی مطلب، سه بند موضوع کلی را تشخیص دهد که در واقع همان موضوع انشا است. در این جلسه فعلاً صحبتی از انشا و موضوع انشا نمی‌شود و دقیقاً مطابق با مطلب کتاب آموزش انجام شود.

پاسخ سؤال صفحه نگارش

موضوع بند اول: دشواری کمبود غذا در پاییز

موضوع بند دوم: چگونگی کوچ/شکل کوچ

موضوع بند سوم : خطرات کوچ
موضوع کلی : کوچ پرستوها

جلسه دهم	
۲۵ دقیقه	۱. بخوان و حفظ کن
۲۵ دقیقه	۲. املا

بخوان و حفظ کن

«همای رحمت» شعر زیبا و مشهوری است از «شهریار» که با نشان دادن کتاب اشعار این شاعر بلندآوازه، ارائه اطلاعاتی درخصوص خطه زیبای آذربایجان با مردمانی غبور و متعهد و پخش اشعاری به زبان ترکی از استاد شهریار به نحو زیبایی قابل تدریس است و همخوانی آن به نشاط کلاس می افزاید. متن شعر درباره بزرگ ترین نام آور تاریخ بشریت است که برخی از ویژگی های ایشان در شعر آمده است. لازم به ذکر است در آموزش بخوان و حفظ کن، لازم نیست روی معنای آن خیلی تأکید شود بلکه حفظ شعر با توجه به وزن آهنگین آن مورد نظر است. مطلب دیگر این که معرفی شهریار نیز به عنوان شاعری نامدار در راستای اهداف فصل و نگرش شبکه ای است.

املا

مثل دروس قبل املاي دو قسمتی شامل املاي تقریری و فعالیت های املاي برگزار می شود.